

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR SOCHAŘSTVÍ 1

SCULPTURE STUDIO 1

ŽIVOTNÍ PŘEKÁŽKA

OBSTACLES OF LIFE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTORKA PRÁCE

AUTHOR

Eliška Jedličková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

prof. akad. soch. Michal Gabriel

BRNO 2022

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 4 – 6
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 7 – 11

TEXTOVÁ ČÁST

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla zabývat tématem z oblasti sportu, osobností sportovce a především jeho psychikou. Jde o propojení jak vnitřního pocitu sportovce, tak o daný pohyb, kterým je tentokrát skok přes překážku. Nechci poukazovat a ztvárnit realistické, dokonale vytrénované tělo sportovce, ale vnitřní rozpoložení, dynamiku, strojovost, narušenou koncentraci, kterou jsem se snažila zrealizovat pomocí jednotlivých segmentů.

ŽIVOTNÍ PŘEKÁŽKA

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla zabývat tématem z oblasti sportu, osobností sportovce, a především jeho psychikou. Téma sportu zpracovávám již od začátku studia (rychloubruslař, potápěč, neopren), hlavní motivací přitom pro mě není můj osobní vztah k určitému sportu jako spíš zájem o možnosti figurálního sochařství. Sport je oblast, která, snad ještě vedle tance, jako jedna z mála nabízí nepřeborné množství různých pozic lidského těla, hry svalů, pohybů, postojů při různých disciplínách, ale i psychických projevů radosti z výhry, jakož i mnohdy bolest, vyčerpání, zoufalství, beznaděj.

Sportovci se často stávají pro mnohé vzory, sledujeme jejich zanícení, kázeň; sport je po určitou dobu smyslem jejich života. Tvrdě trénují, běžný život je pro ně často hodně vzdálený. Ale mnohdy při tom nevidíme, co se děje v jejich nitru, jak pracuje jejich psychika. V mých prvních pracích s tématem sportovců mi šlo především o zachycení pohybu, o dynamiku, kterou sportovec vyvíjel. Ve své bakalářské práci mi jde o propojení výrazu těla a vnitřního pocitu sportovce, v konkrétním pohybu, jímž je skok přes překážku.

Mojí prvotní myšlenkou bylo vytvoření sochy sportovce s tělesným handicapem. Cílem bylo poukázat na takové jedince, kteří i přes svůj krutý životní úděl dále překonávají své hranice, překážky a mohou být příkladem a inspirací i pro zdravé lidi. Téma handicapu je mi blízké a velice silné hned z několika důvodů. Vzhledem k tomu, že celý život žiji v blízkosti dvou handicapovaných členů rodiny, sleduji jejich složité situace, se kterými se téměř denně setkávám. To, co je pro nás jednoduché, běžné, samozřejmé, je pro ně často namáhavé a vyčerpávající.

Po delší úvaze, konzultacích a skicování jsem došla k závěru, že by pro mě bylo přitažlivější a zajímavější věnovat pozornost sportovci a jeho psychickému rozpoložení. Opustila jsem tedy téma fyziognomického tělesného handicapu a začala se zamýšlet a více uvažovat nad vnitřním rozpoložením sportovce.

Často jsou nám sportovci představováni jako fyzicky velmi zdatní, vyrovnaní, koncentrovaní jedinci, zvládající velké tréninkové zátěže. Stres, který nepochybně zažívají, je pro někoho motivující, pro jiného přítěží a brzdou výkonu. Jejich výhry střídají prohry, zdraví narušují

zranění, přichází strach, deprese, obavy co dále. Stále častěji se proto objevují informace o týmech psychologů, psychoterapeutů, kteří jsou nedílnou a důležitou součástí týmu sportovců. Z toho vyplývá, co s sebou vrcholový sport nese a to nejen fyzickou zátěž na organismus, ale stejnou měrou také zátěž psychickou.

Z výše uvedených úvah vyplývá stylizace mé figury, jež je složená z různých podélných jehlanů, kvádrů a jiných menších či větších fragmentů, které fakticky nebo intuitivně umísťuji v místě svalů. Tento typ stylizace byl pro mě prvotní, v podstatě nový, protože předchozí sochy tvořily zaoblené formy, těla byla skládána z podélných válců, kuželů, sférických ploch. Ráda bych zmínila autory, kterými jsem se v souvislosti s tímto typem hranaté stylizace inspirovala. Když se poohlédneme do minulosti např. na sochu Dona Quijota od Oto Gutfreunda, jsou zde vidět patrné rysy zjednodušení a stylizace. Dalším charakteristickým dílem tohoto českého sochaře je Úzkost, která patří k Gutfreundovým vrcholným pracím. Zkroucená a uzavřená figura sama do sebe, které tato sekaná, hranatá, kubistická forma napomáhá v samotném tématu zobrazení, jakési deprese, skepse, strachu. Pro mě tento nový typ hranatých forem byl určitou výzvou a prostředkem, který by podpořil mou myšlenku. Myšlenku, kdy nechci poukazovat a vytvářet realistické, dokonale vytrénované tělo sportovce, ale chci ztvárnit vnitřní rozpoložení, dynamiku, strojovost, narušenou koncentraci, kterou jsem se snažila zrealizovat pomocí jednotlivých segmentů. Neřešila jsem tělo jako takové, ale jeho vnitřní nerovnováhu, ze které ovšem nesmí vyprchat prvky bojovnosti, nasazení, urputnosti, tak typické pro vrcholový sport.

Stylizací se zabývám od druhého ročníku, již tehdy jsem začala figury zjednodušovat do čistých tvarů, nesnažila jsem se o realismus, který pro mě nebyl tak atraktivní, nenabízel tolik možností a cest jako právě stylizace. Zprvu jsem s ostrými tvary a touto vizí bojovala. Figuru jsem začala stavět z velkých tvarů, jako je krychle, kvádr a pomáhala si prvotní skicou, kterou jsem měla v malém měřítku z hlíny. Skica byla složena pouze z velkých tvarů bez detailů, což se později ukázalo jako určitý problém.

ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (TECHNICKÉ ŘEŠENÍ)

Proces realizace sochy v měřítku 1:1 byl následující. Na kovovou šibenici jsem vytvořila drátěnou konstrukci, kterou jsem vyztužila dřevěnými latěmi a tvary obalila rabicovým pletivem. Na takto připravenou kostru jsem začala modelovat figuru z hlíny. Jak už bylo výše uvedeno, potvrdila se mi skutečnost, že nelze vždy mechanicky přenášet malou skicu /bozzetto/ do definitivního rozměru. Musela jsem proto začít pracovat s detailem. Nastalo období hledání, tvarování, nabalování větších a menších tvarů na sebe. Po dokončení figury v hlíně jsem sochu odlila do sádrových forem. Poté následovalo odlití originálu do definitivního materiálu, a to do polyesterové pryskyřice. Tento materiál jsem si zvolila z několika důvodů. S materiálem jsem již pracovala dříve, odlévala jsem do něj své předešlé sochy, tudíž s ním mám již zkušenosti. Pro tuto závěrečnou práci jsem si jej zvolila především pro jeho lehkost, odolnost a možnost instalace jak v interiéru, tak exteriéru. Pro mě je tento materiál důležitý především kvůli oné lehkosti, kterou mi nabízí. Socha je nainstalovaná zadní nohou do zdi, to

znamená, že skokan skáče do prostoru. Tedy nepoužívám žádný sokl, podstavec, využívám možnosti instalace, kdy se socha nedotýká země. Stejným problémem, kdy se socha nedotýká země se zabýval např. Pablo Picasso v soše Holčička skákající přes švihadlo, o kterém vypráví Francoise Gilotová – Život s Picassem.

Inspirací při mé bakalářské práci mi byli sochaři Ossip Zadkin, Alexandr Archipenko, Zdeněk Němeček, Otakar Švec a současný britský sochař Anthony Gormley a to jak sochařskou stylizací, tak formou. Všichni tito autoři zjednodušují lidskou figuru do znaků a geometrických tvarů. Bakalářské téma pro mě bylo přínosné, neboť jsem si ověřila nový způsob stylizace v podobě hranatých tvarů a ráda bych i nadále tento styl rozvíjela.

OBRAZOVÁ ČÁST

Životní překážka, v procesu tvorby, hlína, měřítko 1:1

Životní překážka, v procesu tvorby, hlína, měřítko 1:1

Životní překážka, v procesu tvorby, hlína, měřítko 1:1

Životní překážka, odlité sádrové formy

Životní překážka, laminování polyesterovou pryskyřicí do sádrových forem